

Verslag: de heer Van Vlodrop

Kennismaking mensenrechtenverdediger Richard Nimubona uit Burundi en het Shelter City Programma Maastricht

Aanwezig

Voorzitter: de heer Erckens.
College: burgemeester Hoes.
Griffie: de heer Vinju.

Mevrouw Heijnen.
De heer Van Lune.

De heer Hermans (Shelter City Programma)
Richard Nimubona (APRODH, Association Burundaise pour la Protection des Droits Humains et des Personnes Détenues).

De **voorzitter** heet iedereen om 17.00 uur welkom. Op 27 mei 2014 heeft de raad een motie aangenomen waarin hij het college oproept om het debat over mensenrechten te stimuleren. Daarop heeft het college in november 2014 het Shelter City Programma Maastricht opgesteld. In 2015 en 2016 wordt opvang geboden aan vier mensenrechtenverdedigers. Richard Nimubona uit Burundi is de eerste. Hij wordt vanavond geïnterviewd door studenten van de Universiteit van Maastricht. Daarna is er gelegenheid om vragen te stellen.

In de bijeenkomst wordt verder Engels gesproken.

De heer **Hermans** gaat in op het Shelter City Programma. Het is een initiatief van onder andere de minister van Buitenlandse Zaken. Maastricht is de zesde gemeente die deelneemt aan het programma. Mensenrechtenverdedigers staan voor mensenrechten en vrijheid, zowel op economisch als onder andere op sociaal gebied. Zij verzamelen informatie over onder andere geweld en vechten tegen straffeloosheid. Het zijn journalisten, schrijvers, artiesten of hebben een ander beroep. Ze worden echter beknot in hun activiteiten. Het programma houdt in het bieden van een veilige plek en het geven van training en opleiding. De mensenrechtenverdedigers kunnen er ook hun internationaal netwerk uitbreiden. Na drie maanden gaan ze weer terug naar hun eigen land; met nieuwe energie en nieuwe kennis kunnen ze hun belangrijke werk vervolgen. Twee studenten van de universiteit van Maastricht zullen Richard Nimubona interviewen.

Een **studente** vraagt Richard Nimubona zich te introduceren en iets te vertellen over zijn situatie.

Richard Nimubona is mensenrechtenverdediger in Burundi en werkt voor een vereniging voor het verdedigen van mensenrechten. De dagelijkse werkzaamheden bestaan uit het verdedigen van de rechten en de waardigheid van mensen.

Spreker is getrouwd en heeft een dochter. Burundi ligt in Oost Afrika, ten oosten van Congo. Er wonen 10 miljoen mensen. Het is er altijd goed weer. Het is een goed land om in te wonen, maar de situatie op dit moment is niet goed.

De **studente** vraagt naar de doelstellingen van de heer Nimubona.

Richard Nimubona deelt mee dat de president van zijn organisatie in 1996 gevangen is genomen. Toen heeft hij de slechte omstandigheden van de gevangenen ervaren. Toen is het idee ontstaan om een organisatie op te richten om de gedetineerden bij te staan en de mensenrechten te beschermen. De organisatie adviseert gedetineerden en helpt hen, onder andere op juridisch gebied. De organisatie vecht verder onder andere tegen martelingen.

De heer Nimubona deelt mee dat de mensen in Burundi geen civiele rechten hebben en niet naar school gaan. De organisatie probeert hen hun plichten en rechten bij te brengen en hen te informeren over juridische procedures en civiele en politieke rechten. Daartoe geven de medewerkers workshops in steden en dorpen.

De **studente** vraagt naar de positie van de heer Nimubona in de organisatie.

Richard Nimubona brengt bezoeken aan gevangenen en controleert de situatie van de gevangenis en de politieke instituties. De autoriteiten kennen hem en weten wat hij doet. Spreker informeert verder de mensen via de radio over de activiteiten van de organisatie en over andere internationale organisaties.

De **studente** vraagt naar de situatie in Burundi en hoe die ontstaan is.

Richard Nimubona deelt mee dat Burundi een politiek probleem heeft. In 1993 was er een etnisch probleem. Er waren drie etnische groepen: de Hutus, de Tutsi's en de Tois. In dat jaar is de president vermoord en daarna is er een civiele oorlog uitgebroken waarbij de groepen elkaar hebben uitgemoord. In 2000 kwam daar een einde aan door onder andere mediation door Mandela en de VN. Het land is toen verdeeld over de Hutus en de Tutsi's.

In 2005 werd een nieuwe president gekozen. In die periode waren er geen etnische problemen meer. Nu wil de president voor een derde termijn gaan regeren. Dat is echter wettelijk niet toegestaan. De oppositie heeft daar dan ook protest tegen aangetekend. Onder andere de Nederlandse regering heeft daarom de hulp aan Burundi stopgezet. De huidige president gaat echter door met zijn activiteiten. De mensen komen in opstand tegen het leger en de politie. Zij demonstreren vredig, maar inmiddels zijn al meer dan vijftien personen vermoord door de politie. Veel mensen zijn bang en vluchten naar de omliggende landen. Afgelopen week was er sprake van een coup om de president af te zetten. Die coup is mislukt. Daardoor is de situatie alleen maar verslechterd. Er worden zelfs mensen in het ziekenhuis doodgeschoten. Daarvan zijn foto's gemaakt. Ze worden getoond aan de wereld, zodat landen Burundi komen helpen.

De **student** wil weten waarom de heer Nimubona naar Maastricht is gekomen.

Richard Nimubona deelt mee dat hij gehoord had van het programma Shelter City. Toen de president van zijn organisatie in de gevangenis zat, was hij zijn contactpersoon. Daardoor werd hij een vijand van de politie. Hij heeft veel anonieme bedreigingen ontvangen en na een tijdje bestond het gevaar dat hij zou worden vermoord. De president van de organisatie heeft hem toen geadviseerd om naar Nederland te gaan en gebruik te maken van het Shelter City Programma en om wat uit te rusten. Wellicht dat de politie in Burundi hem dan ook vergeet. De president van de organisatie heeft hem het adres van Shelter City gegeven en hij heeft toen aanvraag gedaan. Hij werd geselecteerd, maar weet niet op basis van welke criteria. Hij benadrukt dat hij als hij in Burundi was gebleven, hij niet had geweten wat er met hem zou gebeuren.

De **student** vraagt naar de eerste indrukken van de heer Nimubona van Maastricht en Nederland.

Richard Nimubona is blij met deze kans. Hij bedankt de Nederlandse bevolking en de Universiteit van Maastricht voor de warme ontvangst. Hij bedankt ook de ambtenaren en de burgemeester van Maastricht. Iedereen is vriendelijk en behulpzaam. Veel mensen willen met hem op de foto. Maastricht is een mooie stad.

De **student** vraagt naar de eerste ervaringen van de heer Nimubona met de Universiteit van Maastricht.

Richard Nimubona deelt mee dat hij een kantoor heeft op de universiteit met allerlei faciliteiten. Dat is belangrijk voor zijn activiteiten. Hij volgt enkele cursussen. Zo heeft hij pas in Nederland Engels leren spreken. Zijn moedertaal is Frans. Hij volgt ook cursussen op het gebied van internationale criminologie (in het Engels) ten behoeve van zijn werk.

De **studente** vraagt de heer Nimubona inzicht te geven in de mensenrechtensituatie in Burundi en wat mensenrecht in de praktijk inhoudt.

Richard Nimubona prijst het opleidingssysteem van UCM. Met de kennis die hij hier opdoet kan hij het opleidingsniveau in Burundi verbeteren, onder andere wat betreft de relatie tussen studenten en autoriteiten.

De **studente** vraagt de heer Nimubona inzicht te geven in het werk wat hij doet voor zijn organisatie.

Richard Nimubona deelt mee dat hij bij zijn aankomst een presentatie heeft gegeven over zijn organisatie en haar activiteiten. Hij heeft ook presentaties gegeven op andere universiteiten en hogescholen en er gesproken over de mensenrechten en de situatie in Burundi. Hij heeft genoten van de vele vragen die hem gesteld zijn. Daardoor heeft hij veel kunnen vertellen over Afrika en Burundi en zijn werk als mensenrechtenverdediger.

De **studente** vraagt de heer Nimubona hoe landen als Nederland kunnen bijdragen aan zijn werk.

Richard Nimubona antwoordt dat hij zijn ervaringen op de UCM kan gebruiken voor de universiteiten in Burundi. APRODH is ook actief op het gebied van educatie. Het is goed dat studenten en autoriteiten in de verschillende landen met elkaar communiceren over nieuwe technologieën.

Spreker heeft ook andere mensenrechtenverdedigers ontmoet, onder andere in België. Die ervaringen zullen helpen bij zijn toekomstige activiteiten.

De **studente** wil weten of zij vanaf hier een bijdrage kan leveren aan Burundi.

Richard Nimubona wil graag terug naar zijn land om een bijdrage te kunnen leveren aan de opbouw van het land. Helaas laat de situatie in Burundi dat niet toe. Hij zal dan ook vanaf deze plek een bijdrage leveren en werken voor zijn organisatie. Momenteel is het in Burundi gevaarlijk voor mensenrechtenverdedigers. Er vinden al moorden op belangrijke personen van de oppositiepartijen plaats. Spreker maakt zich daar zorgen over, onder andere ook over zijn familie. Dat is moeilijk voor hem, zeker omdat zijn vrouw en dochter nog daar zijn.

De **voorzitter** geeft ruimte voor het stellen van vragen.

Een **deelnemer** constateert dat de heer Nimubona een groot aantal gevangenis in Burundi heeft bezocht. Hij vraagt wat hij vond van de gevangenis in Nederland, die hij onlangs heeft bezocht.

Richard Nimubona heeft de gevangenis in Sittard bezocht. Die gevangenis is niet te vergelijken met de gevangenis in Burundi. De gevangenis in Sittard is mooi en men respecteert er de mensenrechten. Het leek wel een hotel. Zo zou een gevangenis ook moeten zijn. De gevangenis in Burundi zijn een straf en je hebt er geen rechten.

CDA (mevrouw Heijnen) is blij de ervaringen te horen van iemand die de situatie in Burundi kent en heeft meegemaakt. Zij hoopt dat de heer Nimubona nog veel kansen krijgt om zijn ervaringen te delen met mensen in Nederland, zodat zij zich ook bewust worden van de situatie in Burundi. Zij prijst zijn Engels.

Spreker wil weten hoe hij betrokken is geraakt bij zaken met betrekking tot mensenrechten.

Richard Nimubona antwoordt dat hij op de universiteit waar hij studeerde is gestraft vanwege een protest. Hij is toen geholpen door mensenrechtenverdedigers. Na zijn periode op de universiteit heeft hij een training gevolgd bij APRODH en daarna is hij voor de organisatie gaan werken. Hij vond dat zij belangrijk werk verrichten door mensen te helpen die zichzelf niet kunnen helpen. Hij is ook in de traditie van gerechtigheid opgevoed en hoopte toen al dat hij mensen zou kunnen helpen die onrechtvaardig worden behandeld. Binnen de organisatie heeft hij vervolgens promotie gemaakt.

PvdA (de heer Van Lune) wil weten wat de beste manier is om mensenrechten te promoten en hoe de westerse landen de Afrikaanse landen en de landen in Zuid-Amerika daarbij kunnen helpen.

Richard Nimubona antwoordt dat de organisaties die actief zijn op het gebied van mensenrechten programma's hebben, onder andere ook op het gebied van landbouw. De westerse landen kunnen ervoor zorgen dat die organisaties zich versterken. Ook kunnen ze financieel bijdragen. APRODH werkt samen met Cordaid. Zij leveren financiële bijdragen en steunen de medewerkers. Er is bijvoorbeeld veel steun nodig voor de maatschappelijke organisaties. Zij hebben het moeilijk om het hoofd boven water te houden en om hun werk te blijven doen.

De **voorzitter** bedankt de heer Nimubona en de studenten voor hun bijdragen. Hij kondigt aan dat in 2015 nog een tweede mensenrechtenverdediger wordt uitgenodigd. In 2016 volgt de evaluatie van hun verblijf in Maastricht. Hij sluit vervolgens het overleg om 17.45 uur.